

Algemene beschouwingen Heerlen d.d. 6 en 7 november 2019: Bijdrage D66 in de 1^e termijn

“Samen de vruchten plukken ” (blz 19)

Voorzitter,

Wat de beschouwing van D66 op de begroting voor 2020 betreft; eerst zal ik het over de financiële begroting hebben en daarna over de programmabegroting.

De financiële begroting

Laat ik dus beginnen met de financiële begroting.

Daar waar wij vorig jaar als gemeente een financieel dieptepunt bereikten en ons op het randje van de financiële afgrond bevonden met een minimaal weerstandsvermogen (0,1) en een negatieve algemene reserve van (-/-) 3,12 miljoen euro, lijken wij nu weer aan de beterende hand, mede dankzij het ingezette herstelplan en financiële discipline; het weerstandsvermogen is immers thans 0,9 en de algemene reserve gaat naar plus 2 miljoen euro ultimo 2020. Daarmee zijn de doelen van herstelplan voor 2030 bereikt. Chapeau !

Wel moeten wij volgend jaar weer voor € 7,3 miljoen bezuinigen (blz 223), maar dat zijn wij inmiddels gewend en daar staan dan weer € 75 miljoen aan nieuwe investeringen tegenover (blz 208), waar ook weer nieuwe ambities onderdeel van uitmaken, zoals verbetering van het onderhoud van de openbare ruimte, duurzaamheid en burgerbetrokkenheid. Met name is D66 blij met de investeringen in nieuwe bomen, de Nieuwe Nor en onderwijshuisvesting, waaronder

herhuisvesting van bs Tarcisius in de oude HTS en de renovatie van het St Janscollege. Wederom chapeau.

Belangrijkste financieel wapenfeit echter blijft het gegeven dat de begroting voor 2020 weer sluitend is en meerjarig zelfs in 2023 een overschot van zo'n € 11 miljoen laat zien. En last but not least blijft Heerlen ook de in financiële stresstest (blz 211 ev) overeind.

Enig echte minpunt is de stijging van de woonlasten van ongeveer 5% t.o.v. vorig jaar (blz 119 en 127), terwijl de inflatie slechts 1,5 % is.

We lijken dus over ons dieptepunt heen, zeker omdat het herstelplan lijkt te werken, de ingezette reorganisatie in de toekomst verdere besparingen zal opleveren en de Regio Dealgelden voor Heerlen ook weer extra financiële armslag zullen opleveren.

Maar daar staan dan helaas ook weer verwachte tegenvallers tegenover en onzekerheden. Zo heeft het Cultuurhuis de financiële noodklok geluid, zullen de bouwkosten van de Nieuwe Nor, Tarcisius en St Jan verder toenemen, onder invloed van de situatie op de bouwmarkt, en zullen ook de kosten van jeugdzorg verder toenemen. Het CBS meldde onlangs immers nog een toename van het aantal gebruikers en langere en daarmee duurdere zorg per gebruiker. Voor Parkstad maakt al 13% van onze jongeren gebruik hiervan (1 op de 7). Hier wachten ons nieuwe uitdagingen.

Daarnaast nog onzekerheden. Enerzijds t.g.v. de trap-op-trap-af-systematiek (blz 216) , waardoor de uitkomst van de circulaires iedere keer weer onzeker blijft en zeker t.g.v. de herijking van het Gemeentefonds in 2021, waardoor de verdelingscriteria op de schop gaan, hetgeen kan gaan leiden tot miljoenenmeevallers maar ook - tegenvallers.

We zijn er dus zeker nog niet !

Laat ik mijn beschouwing op het financiële deel van de begroting afsluiten met enkele opmerkingen t.a.v. de inhoud, structuur en lay out.

Nieuw in de begroting en welkom is het overzicht van financiële kengetallen (blz 126) en tevens het onderdeel bestuursprogramma's. Daarnaast de integratie van het bijlagenboek. Prima.

Jammer is wel dat bepaalde informatie nu achterwege gelaten is, zoals de paragraaf Herstelplan(want zoals gezegd, wij zijn er nog niet !), het ziekteverzuim en de precieze besparingen i.v.m. de reorganisatie. Vorig jaar was daar meer informatie over opgenomen.

Kan het College hier iets over zeggen? Dat geldt ook voor de implementatie van nieuwe financiële software (blz 141); wat gaat dit betekenen en opleveren?

Ook zou ik graag een aparte paragraaf opgenomen willen zien m.b.t. de klimaatbegroting . Dit is immers een afspraak binnen het coalitieakkoord (punt 6.8) en de begroting en jaarrekening zijn dan met name de stukken die daartoe geschikt zijn. Daarin wordt dan verwoord wat wij komend jaar gaan doen aan het milieu en verduurzaming respectievelijk wat wij gedaan hebben , wat het opgeleverd heeft en wat het gekost heeft (de 3 x W – vragen.) Nu is een en ander immers ondergebracht in de diverse programma's en in gemeenschappelijke regelingen, zoals Palet, en ontbreekt het totaal overzicht. Wij overwegen daartoe een motie in de tweede termijn.

En daarmee ben ik in feite al gekomen bij de programmabegroting 2020.

De Programmabegroting

D66 vindt dat het College er wederom in geslaagd is de bezuinigingen voor een totaal bedrag van € 7,3 miljoen (blz 223) evenwichtig te verdelen over de diverse programma's en kernthema's en ondanks de financiële pijn, er toch nog voor € 75 miljoen geïnvesteerd wordt in de stad. Wederom chapeau.

Omdat er nu geen geld is voor nieuw beleid zal D66 dit jaar geen moties en amendementen indienen die wel nieuwe uitgaven betekenen.

Wensen genoeg immers. Zo zouden wij bijvoorbeeld graag een fonds willen creëren t.b.v. van vrijwilligers die evenementen organiseren en die buiten hun schuld in de financiële problemen komen, bijvoorbeeld t.g.v. slecht weer, wegafsluiting of een staking.

Wel zal ik nu in enkele beschouwingen aandacht vragen voor zaken die voor D66 belangrijk zijn en beter kunnen.

Het college heeft het in de aanhef van de samenvatting van de begroting (blz 19) over het samen plukken van vruchten. Daarmee bedoelt zij dat wij in Heerlen stilaan de resultaten gaan zien van jarenlang ingezet beleid. Terecht ! En men noemt dan enkele voorbeelden, zoals het niet meer vertoeven in de top-10 van armste gemeentenen de ontwikkeling van het aantal daklozen en bijstandsgerechtigden. Daarnaast natuurlijk het gereed komen van het Maankwartier, de heropening van de Royal en herstart van filmhuis De spiegel en nieuwe projecten, zoals de Nieuwe Nor, een tweetal kindcentra in Passart en Bekkerveld, Wintertijd etc etc. Ik denk te mogen zeggen dat we in Heerlen goed bezig zijn.

Alleen....., weet en ervaart de burger dat ook ? Communiceren wij onze successen ook voldoende?

D66 denkt dat dit beter moet en kan en roept het College dan ook op zo spoedig mogelijk met een uitgewerkt marketingcommunicatieplan te komen, waarin zowel nieuwe digitale media als de meer traditionele opgenomen zijn. Wij denken immers dat lang niet alle Heerlense burgers digitale media raadplegen. Wellicht is dit een onderzoek waard.

D66 denkt bijvoorbeeld dat wij met het wegbezuinigen van de Stadskrant enkele jaren geleden het bekende kind met het badwater weggegooid hebben, ten faveure van een bezuiniging van ongeveer € 100.000 en zeker als per januari komend jaar het huis-aan-huisblad VIA niet meer huis aan huis gedistribueerd wordt, er een gat ontstaat in ons bereik. Los nog van het feit dat wij, tenminste als wij kiezen voor PR via de media, afhankelijk zijn van de journalisten wat betreft de teksten en foto's. In de Stadskrant bepaalden wij immers zelf de inhoud en toon.

Vervolgenscarnaval, ook weer een beleidsaandachtspunt wat D66 betreft, omdat daar burgers zich zelf helemaal in kunnen manifesteren, hetgeen hun identiteit, ontwikkeling en maatschappelijke participatie sterk ten goede komt. Voor ons sociaal-liberalen een groot goed ! En gelukkig leeft het carnaval in Heerlen. Getuige het grote aantal en prachtig uitgedoste deelnemers aan de optochten. Dat mag men als gemeente dan volgens D66 ook stimuleren, onder de noemer volkscultuur. En dat doen we ook, blijkens het overzicht uit het recente memo van de wethouder (dd 17 september 2019). Daaruit blijkt dat wij

jaarlijks ruim € 100.000 spenderen aan met name uitzending van de optochten en het beschikbaar stellen van bouwloodsen.

Wat echter ontbreekt is een stuk samenhangend beleid, inclusief doelen, uitgangspunten en structureel budget, zodat niet telkens ad hoc via moties, verlenging van de tv-uitzending van optochten en aankoop van een loods bekostigd moeten worden. Wij vinden carnaval met z'n allen volgens ons zo belangrijk voor onze Heerlense identiteit en voor ons stadsimago, dat het op z'n zachts gezegd merkwaardig is, dat dit niet verankerd is een beleid en aan een paragraaf binnen de begroting. Daarom roept D66 het College op, op korte termijn met een beleidsstuk te komen waarin deze zaken structureel geregeld zijn. Ik hoop op een toezegging. Anders zal morgen waarschijnlijk een motie met ad hoc strekking daartoe, niet kunnen uitblijven. Februari nadert immers.

Ook moet er nog meer aandacht komen voor de veiligheid in en onderhoud van met name de noordkant van het Maankwartier en de aanpalende driehoek Spoorsingel, Kempkensweg en Willemstraat.

Voor lekkages zijn wij dan weliswaar niet verantwoordelijk, maar voor de openbare orde wel. Daar wordt in de begroting verder ook niets over vermeld. Kan de wethouder hier iets over toezeggen, want concrete plannen ontbreken in de begroting?

Tot slot.... D66 vindt dat het oorverdovend stil is rond het Mijnmuseum, een door ons lang gekoesterde wens, en 't Loon. De daar overgebleven winkels, en dat zijn er inmiddels niet meer zo veel, moeten wat ons betreft weer het centrum in. Kan het College iets zeggen over nieuwe ontwikkelingen op beide terreinen?

Dank u, voorzitter. Tot zover onze bijdrage in de eerste termijn.

Jan Bertholet

namens D66 Heerlen